

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 125/2021
27.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгомира Милојевића, председника већа, Биљане Синановић, Радмиле Драгичевић Дичић, Радослава Петровића и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Душана Митића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 212/20 од 27.04.2020. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 317/20 од 03.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 27.05.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Душана Митића, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку и **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Лесковцу К 212/20 од 27.04.2020. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 317/20 од 03.11.2020. године, тако што Врховни касациони суд окривљеног АА, са личним подацима као у списима предмета, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку, у вези са чланом 248. Кривичног законика.

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

што дана 21.03.2020. године око 10,00 часова у ..., за време епидемије какве опасне заразне болести није поступао по одлукама и наредбама којима се одређују мере за њено сузбијање или спречавање, при чему је могао да схвати значај свога дела и могао да управља својим поступцима, на тај начин што није поступио по Одлуци Владе Републике Србије 05 бр 53-2281/20 од 10.03.2020. године, измењене одлукама 05 број 53-2486/2020 од 14.03.2020. године и 05 број 53-2503/2020 (тачка 4а) од 15.03.2020. године („Службени гласник РС“ број 30 од 15.03.2020. године), којом су одређене мере за сузбијање и спречавање опасне заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 и то мера стављања под здравствени надзор на акутно респираторно обољење изазвано Корона вирусом и мера ограничења кретања, односно мера кућне изолације у трајању од 28 дана, са почетком од 14.03.2020. године, зато што је као држављанин Републике Србије дана 14.03.2020. године у 16,17 часова дошао из Републике Аустрије у Републику Србију, на граничном прелазу Батровци и није поступио по наведеној Одлуци јер је дана 21.03.2020. године око 10,00 часова напустио

кућу у којој станује и изашао на улицу, где је пронађен и лишен слободе од стране полицијских службеника, иако је био свестан свог дела и хтео његово извршење, а био је свестан да је његово дело забрањено,

- чиме би извршио кривично дело непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика.

На основу члана 265. став 1. Законика о кривичном поступку, трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу К 212/20 од 27.04.2020. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика, па је осуђен на новчану казну у износу од 300.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, а уколико окривљени наведену новчану казну не плати у остављеном року, суд ће исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим што се окривљеном у новчану казну урачунава време проведено у притвору од 21.03.2020. године до 24.04.2020. године тако што се један дан проведен у притвору изједначава са 1.000,00 динара новчане казне.

Истом пресудом обавезан је окривљени да суду на име трошкова кривичног поступка плати износ од 12.375,00 динара, на име паушала износ од 5.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Кж1 317/20 од 03.11.2020. године, одбијене су као неосноване жалба јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Лесковцу и жалба браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Душан Митић због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд одлучи о захтеву у смислу члана 486. став 2. ЗКП јер се ради о питању од значаја за правилну и уједначену примену права и одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи до доношење одлуке по захтеву, те да усвоји као основан поднети захтев и преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе, јер дело за које се окривљени гони није кривично дело, те одлучи да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је основан.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се поднетим захтевом браниоца окривљеног указује да је побијаним правноснажним пресудама повређен кривични закон из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног, обзиром да дело за које се окривљени гони и за које је правноснажно оглашен кривим и осуђен није кривично дело непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. КЗ. Према наводима захтева, у радњама окривљеног се не стичу елементи предметног кривичног дела, јер се бланкетни прописи на чије кршење - непоступање од стране окривљеног се позива суд, дакле бланкетни прописи којима се дефинише радња окривљеног, не могу применити у конкретном случају, обзиром да окривљеном није уручена било каква одлука надлежног органа о изолацији која се односи на њега, док у моменту када је окривљени ушао у Републику Србију, доношење усменог решења о мери изолације, није ни било могуће.

Кривично дело непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика чини онај ко за време епидемије какве опасне заразне болести не поступа по прописима, одлукама или наредбама којима се одређују мере за њено сузбијање или спречавање.

Цитираном одредбом, инкриминисано је непоступање по прописима, одлукама и наредбама које се односе на сузбијање или спречавање епидемије. Ради се о кривичном делу бланкетне природе - дакле, други релевантни прописи, чија садржина мора бити одређена с обзиром на одговарајуће здравствене прописе, наредбе коју је издао државни орган или друге одлуке надлежног органа, а не само Кривични законик, одређују за које понашање ће појединци бити санкционисани.

Из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правноснажне пресуде произилази да је окривљени оглашен кривим што дана 21.03.2020. године за време епидемије какве опасне заразне болести није поступао по одлукама и наредбама којима се одређују мере за њено сузбијање или спречавање, и то по Одлуци Владе Републике Србије 05 бр 53-2281/20 од 10.03.2020. године, измењене одлукама 05 број 53-2486/2020 од 14.03.2020. године и 05 број 53-2503/2020 (тачка 4а) од 15.03.2020. године („Службени гласник РС“ број 30 од 15.03.2020. године), којом су одређене мере за сузбијање и спречавање опасне заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 и то мера стављања под здравствени надзор на акутно респираторно одељење изазвано Корона вирусом и мера ограничења кретања, односно мера кућне изолације у трајању од 28 дана, са почетком од 14.03.2020. године, јер као лице које је као држављанин Републике Србије дана 14.03.2020. године дошао из Републике Аустрије у Републику Србију, на граничном прелазу Батровци, није поступио по наведеној Одлуци и дана 21.03.2020. године напустио кућу и изашао на улицу.

Одлуком Владе Републике Србије о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 23 од 10.03.2020. године), која је ступила на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ 10.03.2020. године, између осталог, тачком 4. је прописано да ће: „Ради заштите од уношења заразних болести на територију Републике Србије, лицима која долазе из држава, односно подручја са интензивном трансмисијом болести COVID-19, односно жаришта епидемије, и то: Републике Италије, Народне

Републике Кине, Републике Јужне Кореје, Швајцарске Конфедерације и Исламске Републике Иран, надлежни органи привремено забранити, односно ограничити улазак и кретање.“

Одлуком Владе Републике Србије о измени Одлуке о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 28 од 14.03.2020. године) прописано је да се: „у Одлуци о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 23/20, 24/20 и 27/20) тачка 4. мења и гласи: Ради заштите од уношења заразних болести на територију Републике Србије, страним држављанима који долазе из држава, односно подручја са интензивном трансмисијом болести COVID-19, односно жаришта епидемије, и то из провинције Хубеј (Хубеи) у Народној Републици Кини, града Дегу (Даегу) и провинција Северни Гјонгсанг (Нортх Гвеонгсанг) у Републици Кореји, Швајцарске конфедерације, Републике Италије, Исламске Републике Иран, Румуније, Краљевине Шпаније, Савезне Републике Немачке, Француске Републике, Републике Аустрије, Републике Словеније и Републике Грчке, надлежни органи привремено ће забранити, односно ограничити улазак и кретање, а после тачке 4. додата је нова тачка 4а која гласи: „Држављанима Републике Србије који долазе из држава, односно подручја са интензивном трансмисијом болести COVID-19, односно жаришта епидемије утврђених у тачки 4. став 1. Одлуке, одређује се обавезна мера стављања под здравствени надзор на акутно респираторно обољење изазвано новим Корона вирусом (SARS-CoV-2) у трајању од 14 дана (изолација у кућним условима)“, при чему је Одлука ступила на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику РС“, односно 14.03.2020. године.

Одлуком Владе Републике Србије о изменама Одлуке о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 30 од 15.03.2020. године) прописано је да се: „у Одлуци о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 23/20, 24/20 и 27/20) тачка 4а мења и, поред осталог, гласи да се: „Држављани Републике Србије и лица из тачке 4. став 2. подтачка 8) Одлуке, који долазе из држава, односно подручја са интензивном трансмисијом болести COVID-19, односно жаришта епидемије и то из Швајцарске, Конфедерације, Републике Италије, Исламске Републике Иран, Румуније, Краљевине Шпаније, Савезне Републике Немачке, Француске Републике, Републике Аустрије, Републике Словеније и Републике Грчке, упућују у изолацију у трајању од 28 дана, а домаћим држављанима и лицима из тачке 4. став 2. подтачка 7) Одлуке који долазе из других држава одређује се мера стављања под здравствени надзор на акутно респираторно обољење изазвано новим Корона вирусом (SARS-CoV-2) у трајању од 14 дана (изолација у кућним условима)“, при чему је Одлука ступила на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику РС“, односно 15.03.2020. године“.

Одлуком Владе Републике Србије о допунама Одлуке о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 35 од 18.03.2020. године) прописано је да се у тачки 4а додају став 4. и 5., па је тако ставом 4. прописано да се мере из става 1. и 2. ове тачке примењују у поступку интегрисаног управљања границом тако што орган надлежан за инспекцијски надзор у области здравственог и санитарног надзора меру упућивања у изолацију и меру стављања под здравствени надзор, због испуњености услова утврђених законом којим се уређује општи управни поступак, налаже тако што доноси усмено решење, које

саопштава лицу коме се мера изриче - уз поуку о правном средству, док је ставом 5. регулисан поступак уколико лице коме је издато усмено решење из става 4. овог члана захтева да му се изради и достави писано решење, при чему је Одлука ступила на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику РС“, односно 18.03.2020. године.

Чланом 29а став 3. Закона о заштити становништва од заразних болести прописано је да меру кућне изолације налаже доктор медицине специјалиста за инфективне болести или други доктор медицине у складу са наредбом министра, о чему обавештава епидемиолога територијално надлежног института односно завода за јавно здравље или друге надлежне здравствене установе.

Чланом 30. став 2. Закона о заштити становништва од заразних болести прописано је, поред осталог, да Завод по потреби доставља информацију о земљама у којима постоји епидемија и ризик од обољевања од заразних болести које се могу унети у земљу и о томе обавештава Министарство, ради предузимања мера здравственог надзора на граничним прелазима, док је у ставу 6. истог члана прописано да лицу које се у складу са овим законом ставља под здравствени надзор на граничном прелазу, односно на месту уласка у земљу, санитарни инспектор у складу са информацијом из става 2. овог члана, доноси решење о стављању под здравствени надзор.

У списима предмета налази се одштампани извод ЈИС, МУП-а РС апликације „граница“, који је достављен као прилог уз кривичну пријаву и није снабдевен печатом надлежног органа нити потписом овлашћеног службеног лица, а који је изведен као доказ на главном претресу, из кога нису потпуно видљиви сви лични подаци окривљеног (име, презиме, ЈМБГ, адреса пребивалишта), већ само име и презиме са датумом рођења и у коме су регистровани преласци границе Републике Србије окривљеног АА па је тако у рубрици која означава преласке границе под бројем 61 констатовано да је окривљени ушао у Републику Србију на граничном прелазу Батровци дана 14.03.2020. године у 16:17:03 часова. Из наведеног извода апликације, поред наведених података, нису видљиви други подаци о лицу, начину преласка границе као ни подаци о томе да ли је том лицу евентуално од стране надлежног органа усмено или у писаној форми одређена мера самоизолације – кућне изолације и забране кретања и у којем трајању.

Из списка предмета, дакле, произилази - да је окривљени, који је аутобусом путовао из Републике Аустрије, на граничном прелазу Батровци из Републике Хрватске ушао на територију Републике Србије дана 14.03.2020. године, дакле истог дана када је у Одлуци Владе Републике Србије о измени одлуке о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 28 од 14.03.2020. године) Република Аустрија означена као држава односно подручје са интензивном трансмисијом болести COVID-19, односно жариштем епидемије, као и да у односу на окривљеног нису донета, нити су му саопштена или уручена, правно релевантна документа којима му се одређујују мере за сузбијање или спречавање епидемије од опасне заразне болести.

Врховни касациони суд налази да, како се ради о кривичном делу бланкетног карактера, са прилично екстензивном законском формулацијом, то је за утврђивање постојања елемената кривичног дела из члана 248. Кривичног законика, односно радње извршења, која се састоји у непоступању извршиоца по прописима, пре свега од

значаја постојање правно релевантних прописа и појединачних аката надлежних органа који се уручују или усмено саопштавају лицу коме је таква мера изречена. Прописи наведени у изреци пресуде у одсуству таквог појединачног акта надлежних органа, који се односи на окривљеног, у смислу цитираних законских одредби Закона о заштити становништва од заразних болести, којим је регулисано поступање према лицу које се ставља под здравствени надзор на граничном прелазу, у конкретном случају указују да нису испуњени услови за примену бланкетних прописа који налажу одређено поступање окривљеног у конкретном случају.

Дакле, по оцени овога суда, бланкетни прописи којима се дефинише радња окривљеног у конкретном случају не могу се применити, имајући у виду да из списка предмета произилази да окривљеном нису саопштена или уручена, правно релевантна документа којима му се одређују мере за сузбијање или спречавање епидемије од опасне заразне болести, а да је за постојање кривице у конкретном случају потребно да је учинилац свестан како постојања епидемије тако и да поступа супротно одређеним мерама за њено сузбијање или спречавање, а да то хоће или да на то пристаје. Ово тим пре, што је тек након уласка окривљеног у земљу, Одлуком Владе Републике Србије о допунама Одлуке о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“ број 35 од 18.03.2020. године) надлежни орган за инспекцијски надзор у области здравственог и санитарног надзора овлашћен да одлуку о мери упућивања у изолацију и стављања под здравствени надзор саопшти и усмено.

С тога, по оцени Врховног касационог суда, навођење у чињеничном опису кривичног дела у изреци пресуде општих елемената законског описа бића предметног кривичног дела, те навођење Одлука Владе Републике Србије о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу, које у конкретном случају не представљају правно релевантан пропис и појединачни акт надлежних органа у смислу испуњености услова за примену бланкетних прописа који налажу одређено поступање окривљеног у конкретном случају, само по себи не може бити довољно за постојање предметног кривичног дела, због чега у конкретном случају нема ни радње извршења кривичног дела из члана 248. Кривичног законика.

Имајући у виду све наведено, првостепени суд је оглашавајући окривљеног кривим због кривичног дела непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика, учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног, а коју повреду није отклонио другостепени суд доносећи побијану другостепену одлуку у поступку по жалбама на првостепену пресуду, иако је на ову повреду кривичног закона у својој жалби указивао бранилац окривљеног.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, те отклонио наведену повреду кривичног закона, преиначењем побијаних правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 212/20 од 27.04.2020. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 317/20 од 03.11.2020. године, тако што је окривљеног на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело непоступање по здравственим прописима за време епидемије из члана 248. Кривичног законика, јер дело за које је окривљени оптужен и правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело.

На основу члана 265. став 1. ЗКП, Врховни касациони суд је одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.

Председник већа-судија
Драгомир Милојевић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић